

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ

Загальна інформація

Третейський суд - недержавний незалежний орган, що утворюється за угодою або відповідним рішенням заінтересованих фізичних та/або юридичних осіб у порядку, встановленому Законом України "Про третейські суди" (далі - Закон), для вирішення спорів, що виникають із цивільних та господарських правовідносин.

До третейського суду за угодою сторін може бути переданий будь-який спір, що виникає з цивільних та господарських правовідносин, крім випадків, передбачених законом.

В Україні можуть утворюватися та діяти постійно діючі третейські суди та третейські суди для вирішення конкретного спору (суди ad hoc).

Постійно діючі третейські суди та третейські суди для вирішення конкретного спору утворюються без статусу юридичної особи.

Постійно діючі третейські суди можуть утворюватися та діяти при зареєстрованих:

- всеукраїнських громадських організаціях;
- всеукраїнських організаціях роботодавців;
- фондових і товарних біржах, саморегульованих організаціях професійних учасників ринку цінних паперів;
- торгово-промислових палатах;
- всеукраїнських асоціаціях кредитних спілок, Центральній спілці споживчих товариств України;
- об'єднаннях, асоціаціях суб'єктів підприємницької діяльності - юридичних осіб, у тому числі банків.

Постійно діючі третейські суди не можуть утворюватися та діяти при органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

Місцезнаходженням постійно діючого третейського суду є місцезнаходження його засновника.

Положення, регламент третейського суду

Положення про постійно діючий третейський суд та регламент третейського суду затверджуються компетентним органом засновника і публікуються.

Положення про постійно діючий третейський суд повинно містити відомості про його найменування, місцезнаходження, відомості про засновника третейського суду, склад, компетенцію та порядок створення органів самоврядування третейських суддів, порядок обрання голови третейського суду, підстави та порядок припинення діяльності третейського суду.

Регламент третейського суду повинен визначати порядок та правила звернення до третейського суду, порядок формування складу третейського суду, правила вирішення спорів третейським судом, інші питання, віднесені до компетенції третейського суду цим Законом.

Третейські судді

Списки третейських суддів постійно діючих третейських судів повинні містити такі відомості про третейських суддів: дата народження, освіта, отримана спеціальність, останнє місце роботи, загальний трудовий стаж, стаж роботи за спеціальністю.

Третейськими суддями не можуть бути:

- особи, які не досягли повноліття, та особи, які перебувають під опікою чи піклуванням;
- особи, які не мають кваліфікації, погодженої сторонами безпосередньо чи визначеної у регламенті третейського суду;
- особи, які мають судимість;
- особи, визнані в судовому порядку недієздатними.

У разі одноособового вирішення спору третейський суддя постійно діючого третейського суду повинен мати вищу юридичну освіту. У разі колегіального вирішення спору вимоги щодо наявності вищої юридичної освіти поширюються лише на головуючого складу третейського суду.

ПОРЯДОК УТВОРЕННЯ ПОСТІЙНО ДІЮЧОГО ТРЕТЕЙСЬКОГО СУДУ

Умови для утворення постійно діючого третейського суду

Утворення постійно діючого третейського суду компетентним органом суб'єктів вимагає:

- прийняття рішення про утворення постійно діючого третейського суду;
- затвердження Положення про постійно діючий третейський суд;
- затвердження регламенту третейського суду;
- затвердження списку третейських суддів.

Відповідно до ст. 2 Закону України "Про третейські суди", компетентний орган – це орган управління юридичної особи, який відповідно до її статуту чи положення має право приймати рішення про утворення постійно діючого третейського суду, затверджувати Положення про постійно діючий третейський суд, регламент третейського суду та списки третейських суддів.

Державна реєстрація постійно діючого третейського суду (Стаття 9 Закону)

Державна реєстрація постійно діючого третейського суду здійснюється Міністерством юстиції України, Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, обласними, Київським, Севастопольським міськими управліннями юстиції протягом п'ятнадцяти днів з дня подання його засновником заяви.

До заяви про реєстрацію постійно діючого третейського суду додаються:

- рішення про утворення постійно діючого третейського суду;
- затвержені Положення і регламент цього суду;
- список третейських суддів;
- копії свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи та її статуту;
- довідка органу державної статистики про включення цієї юридичної особи до державного реєстру.

Державна реєстрація постійно діючого третейського суду, засновником якого є всеукраїнське об'єднання громадян, здійснюється Міністерством юстиції України.

Про державну реєстрацію постійно діючого третейського суду видається свідоцтво встановленого зразка.

Постійно діючий третейський суд визнається утвореним з моменту його державної реєстрації.

Реєстраційний збір за державну реєстрацію

Реєстраційний збір за державну реєстрацію постійно діючого третейського суду не стягується.